Ruokaosasto
Susanna Ahlström

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNTA/ ASIANTUNTIJAKUULEMINEN

HE154/2018 VP HALLITUKSEN ESITYS LAIKSI ELÄINTEN HYVINVOINNISTA JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Esityksen tarkoituksena on eläinten hyvinvoinnin edistäminen ja suojelu sekä eläinten kunnioituksen ja hyvän kohtelun lisääminen.

Ihmisen hoidossa olevan eläimen tulisi voida toteuttaa eräitä olennaisia käyttäytymistarpeitaan. Laissa säädettäisiin niistä eläinlajeista ja eläimistä, joita voidaan pitää tuotantoeläimenä, seura- ja harrastuseläimenä, sirkuseläimenä tai kiertävässä eläinnäyttelyssä.

Eläimen jatkuva paikalleen kytkeminen tai sen kääntymisen estäminen pysyvässä pitopaikassa kiellettäisiin tietyin poikkeuksin. Emakoiden ja ensikoiden pito tiineytyshäkeissä kiellettäisiin 15 vuoden siirtymäajalla. Viiden vuoden siirtymäajalla kiellettäisiin myös muiden nautojen kuin lypsylehmien ja -hiehojen jatkuva kytkettynä pitäminen. Lypsylehmien ja -hiehojen jatkuva kytkettynä pitäminen sallittaisiin jatkossakin. Investointitukea ei kuitenkaan enää myönnetä vuoden 2019 alusta lähtien sellaisten navetoiden rakentamiseen, joissa lehmiä pidetään kytkettynä. Kytkettynä pidettävien lypsylehmien ja –hiehojen jaloitteluvelvollisuutta on tarkoitus laajentaa asetusmuutoksella, joka tulisi voimaan samaan aikaan lain kanssa. Myös emakoiden ja ensikoiden pito porsitushäkissä olisi jatkossakin sallittua. Toimialaa kannustetaan siirtymään vapaaseen porsitukseen maatalouspolitiikan keinoin.

Nisäkkäillä ja linnuilla tulisi pysyvissä pitopaikoissaan olla **jatkuvasti vettä saatavilla**. Laissa säädettäisiin kuitenkin eräistä poikkeuksista tähän pääsääntöön. Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus säätää niin sanottujen igluvasikoiden, ammattimaisilla rekikoiratarhoilla pidettävien koirien ja eräiden turkiseläinten pitopaikkoja koskevista poikkeuksista jatkuvan veden vaatimukseen.

Eläimille tehtävien **kivuliaiden toimenpiteiden yhteydessä tulisi käyttää kivunlievitystä**. Kivunlievitysvaatimuksesta voitaisiin poiketa ainoastaan, jos toimenpiteestä aiheutuu vain lievää tai hetkellistä kipua tai jos on kyse hätätilanteesta. Asetuksella on tarkoitus säätää esimerkiksi vasikoiden nupoutuksen ja porsaiden kastraation yhteydessä annettavasta kivunlievityksestä. Kuten voimassa olevassakin laissa, toimenpiteen saisi tehdä vain eläinlääkärinammatin harjoittaja tai muu sellainen henkilö, jolla on tarvittava koulutus tai riittävä muu osaaminen toimenpiteen tekemiseksi. Näitäkin vaatimuksia tarkennettaisiin toimenpidekohtaisesti asetustasolla.

Eläinjalostusta koskevaa sääntelyä tarkennettaisiin ja selkeytettäisiin nykyisestä. Laissa kiellettäisiin sellaisten jalostusyhdistelmien käyttäminen, jotka todennäköisesti periyttäisivät jälkeläisilleen merkittävää hyvinvointihaittaa aiheuttavia sairauksia tai muita ominaisuuksia. Kiellettyä olisi myös sellaisen eläimen käyttäminen jalostukseen, joka ei perinnöllisen ominaisuuden tai sairauden takia kykene lisääntymään luonnollisesti tai jonka hyvinvoinnille lisääntymisestä todennäköisesti aiheutuisi merkittävää haittaa. Lisäksi säädettäisiin nisäkkäiden omistajan tai pitäjän velvollisuudesta estää pitämiensä eläinten hallitsematon lisääntyminen.

Koirien pakollisesta tunnistusmerkinnästä ja rekisteröinnistä on tarkoitus säätää eläintunnistusjärjestelmästä annetun lain nojalla annetuissa alemman asteisissa säädöksissä. Kissojen pakollisesta tunnistusmerkinnästä ja rekisteröinnistä ei ehdoteta säädettävän tämän lakiuudis-

tuksen yhteydessä. Kissoja koskevat säännökset voidaan sisällyttää myöhemmässä vaiheessa eläintunnistusjärjestelmästä annetun lain nojalla annettuihin alemman asteisiin säädöksiin.

Eläinkilpailut, joissa eläin voi joutua alttiiksi kohtuuttomalle rasitukselle tai muulle kivulle taikka kärsimykselle, olisivat ilmoituksenvaraista toimintaa. Kilpailun järjestäjä olisi ensisijaisesti vastuussa siitä, että kilpailuissa noudatetaan lainsäädäntöä. Kilpailueläinlääkäri toimisi asiantuntijana ja avustaisi järjestäjää omavalvonnassa. Kilpailueläinlääkärin olisi ilmoitettava valvontaviranomaiselle, jos järjestäjä ei ryhdy riittäviin toimenpiteisiin eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Eläinten teurastusta koskevaa sääntelyä muutettaisiin siten, että eläin olisi aina tainnutettava ennen verenlaskua. Ruokavirasto voisi tarvittaessa ottaa käyttöön kameravalvonnan teurastamossa.

Eläinten hyvinvoinnin valvontaa koskevaa sääntelyä tarkennettaisiin ja lisättäisiin valvonnan tehostamiseksi. Erityisesti valvontaviranomaisen keinoja puuttua eläinten hyvinvointia koskeviin epäkohtiin lisättäisiin ja täsmennettäisiin. Uutena ehdotuksena säädettäisiin myös valvontaviranomaisen mahdollisuudesta antaa toimijalle kehotus, jos havaittu rikkomus on vähäinen ja viranomainen harkitsee kehotuksen olevan riittävä toimenpide lainvastaisen tilanteen korjaamiseksi. Valvontaviranomainen voisi jatkossa periä toimijalta maksun tarkastuksesta, joka joudutaan tekemään sen takia, että toimijan toiminta ei ole täyttänyt sille asetettuja vaatimuksia, ja tämän johdosta joudutaan tekemään kehotuksen, määräyksen tai kiellon antamisen jälkeinen uusintatarkastus.

Eräisiin muihin lakeihin tehtäisiin ehdotetusta laista johtuvat teknisluonteiset muutokset.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2021 alusta samanaikaisesti maakuntauudistuksen kanssa.